

CLEVELAND, O., TUESDAY MORNING, JUNE 8, 1943

Demokratska seja
Nocoj ob osmih ima Slovenski demokratski klub iz Euclida sejo v Slovenskem društvem domu na Recher Ave. Udeležite se v velikem številu.

Teden zastave

1. teden je posvečen po predlogu Rooseveltu ameriški zastavi v spomin njene 166 letni. Razne organizacije, šole in druge bodo imele temu primerne ceremonije. V ponedeljek bo pa program pred vojno muzejem na Pentagonu. V centru na public square v Washingtonu Lausche bo zastopal meščani. V mestu New York bo poštini mojster O'Donnell pa

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and HolidaysNAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3cSUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3cEntered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 134 Tue., June 8, 1943

P. Bernard Ambrožič OFM:

V korenini sami je bolezen!

Bojim se —

Takoj ko boste videli, o čem mislim spet pisati, boste preskočili te vrstice in boste poiskali kaj bolj zanimivega branja ...

Vidite, prav to sem hotel povedati, ko sem napisal naslov o bolnih koreninah.

PRIVADILI SMO SE! Tako smo se privadili, da nas nič več ne zanima. Ne zanima nas več TRPLJENJE narodov pod nemško in laško peto — niti trpljenje našega lastnega slovenskega naroda nas nič več ne zanima. In ker nas ne zanima njegovo trpljenje, nas tudi ne zanima več misel o POMOČI trpečim domovini ...

Kakor gotovo vsako jutro sedemo k zajterku, tako smo tudi pripravljeni na to, da v dnevnem časopisu najdemo vsako jutro kako novico o trpljenju in stari domovini, pa tudi nov apel za pomoč. Samo mimogrede se pogledamo tako pisanje, pa smo že pri drugih novicah in poročilih. Nič več nas ne gane in še na misel nam ne pride, da bi se nam zdel naš vsakdanji zajterk radi takih poročil v listih kaj manj sladak, kaj manj slasten.

Privadili smo se — utrdili smo se proti vsem grozotam, ki se vrše v podjarmljenih krajih. Celo tako daleč so se mnogi utrdili, da samo z rameni skomiznejo in pravijo — propaganda ...

Tu je zlo, tu je korenina tega zla: Privadili smo se! Nič več nas ne gane. Prav tako kot beremo in beremo, na kak način Nemci spravljajo s sveta milijone judov — privadili smo se in če ne govorimo več o tem ...

Radi tega je tudi tako neverjetno težko dobiti od ljudi kak grož za finančno pomoč domovini, pa naj bo po načrtih Pomožne Akcije Slovenskih Župnij ali pa po namenih JOP,SS. Privadili smo se, srca so "umerjena," ne sočustvujejo več z domovino — in sploh ne s trpečim človeštvom. "Kdo ve, kaj bo še z nami — rajši nase mislimo ..."

Korenina je bolna!

V resnici je silno malenkostno vprašanje, če je treba pomagati TAKO ali pa šele PO VOJNI. Če bi se ne bili tako nečloveško privadili na žalostna poročila iz domovine, bi vedeli kar sami od sebe: Pomagati je treba TAKO, ako se le da, pa pomagati je treba tudi po vojni, ko msilimo, da se bo dalo. Če bi imeli v srcu pravi čut in v glavi pravo misel, bi zbirali na vse pretege in KOMAJ čakali trenutka, ko se kaka pot odpre. In ko smo zvedeli, da je POT ODPRTA — pa naj bi bila magari še stokrat manj gotova kot nekateri pravijo, da je — poskočili bi od veselja in brž nekaj poslali. Če ne radi onih TAM, bi se veselili radi samih sebe, zakaj našli smo pot za svojo dobro voljo, če že res nič drugega ne — tako bi si mislili. Radi sebe, pravim, če ne radi onih, zakaj sveto pismo pravi: DAJATI JE BOLJŠE NEGO JEMATI!

Tako je zapisano, toda kateri kristjan to verjame? Nič prej ne verjame, da SAM PADE v neskončno revščino in si misli: "Ko bi zdajle imel, bi dajal z vrhano mero, zakaj zdaj šele vidim, kako bridko je sprejemati miloščino, ker darovalci večinoma gledajo v stran, ko mi dajo. Njih korak je že obrnjen proč od mene — samo da se mi čimprej iznebe."

Ko je pa minila njegova velika revščina, se rado zgodi, da spet pozabi in je trd do drugih kot so bili drugi do njega. Neskončen krog nerazumevanja svetopisemskih besed — zato bo menda na svetu ostalo do konca tako pusto kot je danes ... Tu je korenina zla, tu je vzrok, da nobena pomožna akcija ne uspeva.

Namesto da bi z veseljem dajali, radi Boga, radi siromakov in radi sebe samih, se prerekamo, kdo ima prav in kdo ima bolj prav. Med golim prerekanjem pa nikamor ne pridemo.

Če Pomožna Akcija Slovenskih Župnij nima druge vrednosti, ima to, da je med nas zanesla — KRESALO DUHOV! Prinesla je priliko za preizkušnjo! JPO,SS je dobra reč, pa je bila takoj sprva rodovitno polje za neskončen plevel praznih izgovorov. "Po vojni bom že sam poslal ..."

In tako dalje.

Ko je nastopila Pomožna Akcija Slovenskih Župnij, je slovenski narod v Ameriki naredil z njo tako, kot naredi nemaren kmet, ki mu je plevel prerastel njivo. Med tem ko je premišljeval, če bi šel plet ali ne, je naenkrat zvedel, da mu je padla v naročje nova njiva. No, zdaj ima dve njivi, na obeh bo že toliko zraslo, da bo nekaj zrnja — čemu bi se trudil s pletjem? Naj se bohoti plevel po mili volji, vsega zrnja skoraj ne bo mogel zadržati! Tak imeniten kmet je naš narod v Ameriki! Na obeh svojih njivah pomožne akcije pusti rasti plevel izgovorov, ugovorov in opravičevanj. Zato, ker se je PRIVADIL poročilom iz domovine in ga nič več ne ganejo.

Ni nekaj narobe v tem, da imamo dve pomožni akciji, narobe je to, da sploh ne verjamemo, da je pomagati treba. Zlo je v tem, da se sploh NE ČUTIMO dolžne pomagati. Zdi se nam, da se ne izplača ...

Zato je po mojih mislih v veliki zmoti vsak tisti, ki mi-

sli, da bo pospešil delovanje JPO,SS, ako dokazuje svetu, da je Pomožna Akcija Slovenskih Župnij na napačnem potu. Kazanje s prstom na plevel na eni njivi pač izživa, da ljudje iščejo plevela tudi na drugi. Ne gre pa za to, kje je več plevela, za to gre, če bo sploh kdo šel plet.

Če začnemo drug drugemu očitati plevel, če odkrijemo vedno nove izgovore in opravičevanja, poleg tega pa še ugovore in dokazovanja drug zoper drugega — bomo ves narod še stokrat bolj odtujili besedam svetega pisma, ki pravi:

DAJATI JE BOLJŠE NEGO JEMATI!

V priznanje

Zopet sem se morala podvreči operaciji, katera upam, da je bila zadnja. Kakor privraket pred letom dni tako so mi tudi sedaj stali ob strani moji zvesti prijatelji, soprog in moji sinovi. Obložili so me z vsakovrstnimi cvetličami, da sem zgledala kot da bi bila v raju in pa z drugimi darili katera me bodo vedno spominjala na vašo prijaznost in naklonjenost. Kako človek lahko trpi, ko vidi, kako si prizadevajo domači in prijatelji, da bi tem bolj olajšali bolečine in pregnali dolge ure trpljenja. Pri srčni hvala vsem in vsakemu posebej. Vedno se vas bom z hvaležnostjo in ljubeznijo spominjala. Enako se tudi zahvaljujem vsem, kateri ste me obiskali v bolnišnici ali pa na domu, kakor tudi mojemu sinu Henritu, kateri je pri vojakih in je prišel iz daljne Louisiane in mi prinesel toliko razvedrila in poguma, da sem tem preje okrevala. Hvala ti dragi sin, tvoja mati se bo vedno z hvaležnostjo in ljubeznijo spominjala srečnih dni, katere si preživel ob moji bolniški postelji.

Še prav posebno se pa zahvaljujem spretni roki zdravnika Antončiča, kateri mi je že dvakrat rešil življenje. Njegovo znanje in učenost je neprekosljivo. Kateri bolnik se obrne do njega, si zagotovo pomoč in dobro postrežbo. Prav toplo ga priporočam vsakemu Slovencu, ker sem gotova, da bo ravno tako zadovoljen, kakor sem bila jaz. On je mojster v svoji stroki in ima tudi srce, katero je usmiljeno in plemenito.

Ker se bojim, da se ne bi pomotoma katero ime izpustilo, zato nisem našla imena mojih zvestih prijateljev, ker upam, da mi boste oprostili. Bilo jih je veliko število in bi se kaj lahko pripetilo, da bi pomotoma kako ime izpustila, kar bi mi bilo pa jako hudo in neljubo.

Vsem onim, kateri so mi na ta ali oni način pomagali do zdravja, prav prisrčna hvala. Bog naj vam stotero poplača in naj vas obvaruje vsega hudega. Še prav posebno pa dolge, hude bolezn. V slučaju pa, da bi vas obiskala kakšna nadloga, se bom radevolje odzvala.

Vedno se spominjajo vaših usmiljenih src,

Vama udana
Mary Zupancic,
6708 Bonna Ave.

Ameriški Indijanci — strah in trepet naših sovražnikov

Napisal John Little

Washington, maja (ONA) — Nemški general Karl von Pruth, je leta 1918, ravno pred predajo nemške vojske, poslal nemškemu glavnemu stanu naslednje poročilo: "Najnevarnejši od vseh ameriških vojakov je Indijanec ... On je hrober. Znanost kamuflaže mu je v krvi, počevovala od pradedov, tako da ni modenega vojaka, ki bi mu bil v tem pogledu kos, tudi ako si pomaga z znanstvenimi metodami velikih laboratorijev. Indijanec je izvrsten strellec. Nobenih posebnih navodil ne potrebuje, kadar je v ofenzivi. Čisto sam je že armada zase. To je oni ameriški vojak, ki je Nemcem nevaren."

General v poročilu ne omejuje dogodkov na fronti, ki so mu dali povod, da napiše to zaupno poročilo. Morda je mislil načine indijanskih izvidnikov o priliki druge bitke za Marno. Tam je ameriška vojska prodirala naprej in njen cilj je bila Marna. Ta lena, toda zelo globoka reka je bila huda ovira; treba jo je bilo prebresti kljub nemškim strojničam, ki so s svojim ognjem krile vsak milimeter vode. Indijanski izvidniki pa se niso dali ostrašiti. Kar so storili, je bilo zanje čisto naravno. Ob zori so pod vodo preplavali reko, popeli se na obalo in izvršili napad na nož, posluževaje se vojnih zvijač, s katerimi so zanesli paniko v preplašene nemške vrste. Ko so indijanski izvidniški oddelki izvršili svoj nalog, je ameriška vojska prekorčila Marno in si tako ustvarila prvo mostišče za svojo veliko ofenzivo.

Mogoče je tudi, da se je nemški general spominjal činov narednika Joe Oklahombi, polnokrvnega Choctaw-Indijanca od čete D v 141. polku pehote. V dnevnem povelju francoske armade se nahaja v častni citaciji kratak opis dejanja, za katero je bil ta narednik odlikovan. Besedilo citacije je naslednje: "Pod hudim barážnim ognjem je narednik Oklahombi prešel na napad sovražnih postojank in se je prekopal skozi 210 jardi širok pas, bodečih žičnih ovir. Napadel je 1720 sovražnih pušk in ujel 171 sovražnih vojakov. Izvršil je napad na sovražno postojanko, katero je branilo več od 50 strojníc in več možnarjev za strelne jarke. Uplenjeno orožje je takoj obrnil proti sovražniku in pozicijo držal sam skozi 4 dni kljub neprestanemu sovražnemu ognju, ki ga je obsipaval z velikimi šrapneli in plinskimi granatami. Večkrat zaporedoma je preplezal "no man's land," da dobi podatke o sovražnih pozicijah in pomaga ranjenim prijateljem. "Čini narednika Oklahomba stoji na isti višini kot dejanja bolj slavnega in znane narednika Yorka."

Nedvomno bodo tudi Japonci kmalu dobili taka poročila, kot nemški generalni stan v letu 1918. Japonci so doživeli prvi dokaz ameriških vojaških vrlin na Bataanu. Vojak Charley Ball iz rezervacije Fort-a Belknap, v državi Montana, se je po jarkih in skozi skalovje splazil v ozadje neposredno za japonsko baterijo; ko je bil opravil svoj posel, ni bilo več Japoncev; vsaj živih ne. Vojak Ball je bil odlikovan s prvimi "Distinguished Service Cross," s prvimi, ki je bil dodeljen na Bataanu. Na otoku Midway je major general Clarence L. Tinker, Osage-Indijanec, komandant ameriškega letalstva na Havajskih otokih, tudi pokazal Japoncem, kako hrober in svojim sovražnikom nevaren more biti Indijanec. Bil je general, pa je vendar odklonil priliko, da ne bi delil s svojim moštvom vseh nevarnosti. Vodil je oddelke letal na napad japonskih vojnih ladij. Padel je, toda predno je padel, sta se pogreznila v vodo dve japonski križarki in en nosilec avionov.

Nedavno so poslušalne postaje v Ameriki zabeležile nemško oddajo dr. Goebbelsa, ki je na široko obravnaval žalostno usodo ameriških Indijancev in rdečekožce pozival, naj se upro ameriškim Zedinjenim državam. Dejstva so najboljši odgovor dr. Goebbelsu. Ako ga zanima, naj ve, da je bilo pred Pearl Harborjem v ameriški

vojski 4,000 Indijancev, ki so bili vsi prostovoljci. Od Pearl Harborja do danes pa jih je več kot 12,000 obleklo uniformo. Sorazmerno s svojim številom ni pokazala v Ameriki nobena rasa toliko ljubezni do domovine.

Indijanci ne hodijo na nabor za vojaško službo. Oni ne razumejo zakaj treba pozivov za vojaško službo. Ko je izbruhnila vojna, so osedlali vsi sposobni moške plemena Navajo v Gallup, N. M., svoje konje, napolnili torbice s hrano in municijo in odjahali v mesto. Ko so jim povedali, da se je treba najprej vpisati v register, so razočarani zopet odjahali. Mnogi so se prijavili kot prostovoljci, da bi mogli takoj v boj proti Hitlerju, katerega imenujejo "Smrdljive brke."

V državni Montana je mlad moški plemena Sioux besen planil ven iz registracijskega urada. Oči so mu plamtele od jeze: "Od kdaj je to običaj, da se morajo člani plemena Sioux registrirati?" Obrnil se je in z osmoricco svojih prijateljev odjahal k najbližjemu centru za prostovoljce — tam je že bil v spremstvu 14 prijateljev.

Večina indijanskih mladeničev je prostovoljcev. V 180. polku pehote jih je toliko, da je geslo polka pisano v Choctaw dialektu in se glasi: Tanap nanaiaa kia alaiuyaha — kar pomeni: "V miru in vojni, vedno pripravljeni." Toda neverjetno mnogo se jih je tudi prostovoljno javilo v oddelke marinov in v vojno mornarico. Oddelke marinov na zapadni obali je ponosen na to, da ima dve polni četi Chippewa-Indijancev. Precej hrabrih mladeničev se nahaja v pilotski šoli mornarice. Zelo mnogo jih je tudi v mornarici, kjer slede vzgledu svojega velikega Indijanca-pomorščaka komandirja F. J. Mee, ki je znan pod imenom "Chief," in je zdaj poveljnik ameriške križarice v Pacifiku.

Signal Corps si prizadeva, dobiti čimveč Indijancev. V zadnji vojni so se v telefonskih in telegrafskih službi pokazali nenadomestljivi. Kadar si dvojica Indijancev predaje vesti v svojem domačem dialektu, so vse šifre nepotrebne.

Sedanja vojna je pokazala novo vrsto Indijancev. Smatrali smo, da so nomadi, ki se nikakor ne morejo prilagoditi naši civilizaciji. Toda danes se nahajajo med njimi že naši najboljši delavci v tovarnah tankov in letal — 2,500 indijanskih mladeničev je tam zaposlenih. Na zapadu iščejo tovarne svoje delavce vedno v indijanskem uradu, bodisi stare ali mlade. Znani CCC Camp in NYA in poboljšane indijanske šole imajo največ zaslug zato, da se je pojavilo med Indijanci mnogo spretnih in izkušenih specialistov. To nam dokazuje, da smo imeli napačne predsodke o njih in da se prav dobro prilagode našemu industrijskemu življenju.

Morda najboljši odgovor Hitlerju in Goebbelsu pa je morda prišel od plemena Sioux v Dakoto. Po mnogih letih tožbarenja jim je bila priznana odškodnina pet milijonov dolarjev, katero je imela plačati ameriška vlada. Pleme je poslalo vladi naslednjo poslanico: "Kadar je domovina v vojni, smatramo, da je treba odložiti plačanje tega dolga. Ako bo to domovina pomagalo, bomo potrpežljivo počakali še nekaj let."

Madžari grade v Novem Sadu večje pristanišče

London, maja (ONA) — Pro-nacistični radio Paris javlja, da je madžarska vlada odobrila kredit za povečanje donavskega pristanišča v Novem Sadu "za transit žita, ki prihaja iz južno-madžarskih pokrajin in je namenjeno v balkanske dežele."

Jugoslovanski patrioti se upirajo osišču

Washington, maja (ONA) — Sile osišča so začele v južni Bosni novo kampanjo proti jugoslovanskim partizanom, toda teško deževje "ovira operacije," tako trdi radio Budimpešte glasom tukajšnje poslušalne službe.

Radio oddaja v angleščini je zatrjevala tudi, da so se partizani "skrili globoko v gozdove južne Bosne," ter da od tam delajo izpade na Nemce in Italijane. Madžarski radio pravi, da so spopadi kratki, toda krvavi.

Tudi moskovski radio poroča o naraščajoči aktivnosti gerilcev v Jugoslaviji, posebno proti Italijanom. V Črni gori je bilo ubitih 560 Italijanov, 500 jih je bilo ujetih v bitkah od začetka meseca maja do danes. V sandžaku je bilo ubitih več od 100 Italijanov.

Dalje poroča moskovski radio o srditih bojih proti Nemcem in ustašem v zapadni Bosni, kjer so pod pritiskom nadmočnega sovražnika partizani opustili mesto Gacko. Tudi v primorskih oblastih divjajo boji proti nadmočnemu sovražniku. V Slavoniji pa je prišlo do uspešnih napadov na železnice in mostove.

Ideja jugoslovanskega edinstva

Podpredsednik jugoslovanske vlade, g. dr. Miha Krek, je v prostorih Jugoslovanskega Doma v Londonu predaval dne 17. marca 1943 o ideji jugoslovanskega edinstva.

Priredbi je prisostvoval kot predsednik g. L. S. Amery, britanski minister za Indijo in častni predsednik Jugoslovanskega Doma; poleg članov kraljeve vlade so bili navzoči tudi številni ugledni gosti. Navajamo nekatere značilne izvele iz tega predavanja:

"Kaj je pojem jugoslovanske edinstvi? Predvsem je to elementarna sila, ki je skozi stoletja podzavestno živela v srcih neštevilnih generacij razdvojenih jugoslovanskih plemen. Ta sila je vzdrževala občutek skupnosti kljub dolgi vrsti težkih nesreč, ki so zadevale Srbe, Hrvate in Slovence na njihovem žalostnem potu skozi evropsko zgodovino. Na drugi strani pa je ideja jugoslovanske edinstvi politični izraz popolnoma jasnih misli, ki so izvale organiziran napor z natančno orisanim ciljem in določenimi sredstvi, s katerimi naj se ta cilj doseže."

"Ako omenjamo jugoslovanski pojem edinstvi v prvem smislu, je treba najprej poudariti, da je ideja tako stara, kakor jugoslovanska rasa sama. Ako pa upoštevamo ta pojem v smislu namerne organizacije, s politično in gospodarsko dinamiko, moramo vzeti kot izhodišče one duševne energije, katere je vzbudila renesansa, tako pri nas kot pri drugih narodih, katerim se imamo zahvaliti za izklesanje tega pojma in njegov razvoj."

"Želel bi vas opozoriti na glavna razdobja v razvoju tega jugoslovanskega pojma edinstvi v gospodarskem in političnem pogledu, kajti ako nevarni in instiktivni nagoni ne bi bili zadosti močni, da vzdržujejo Srbe, Hrvate in Slovence v dobar, ko je šlo vse za tem, da jih uniči in jih odtuji drug od drugih, bi ne bilo nikdar prišlo do narodnostne prebude v renesansi."

"Akoravno so bili Srbi in Hrvati že takrat razdeljeni, ko je prišlo do delitve rimskega cesarstva, tako da so jih njihovi gospodarji že takrat mogli štečati druge na druge, je bil vendar najsilnejši nagon vedno skupni občutek vseh Jugoslovancev, da so vsi iz ene rodbe — in to se je vsi najbolj ostro po-

kazalo v časih, ko jim je pretila skupna nevarnost. Kadar koli je nastopil čas in je nastopila zahtevala od južnih Slovencev da branijo krščanske ideale, je pokazalo, da je medsebojno pomoč skupna sila vseh narodov. Zapadni Evropejci, ki so bili takrat na čelu političnega vodstva, so nazivali te vojne "svete vojne," a jugoslovanski dežele in narode "Anti-mur Christianitatis," obzidje krščanstva.

"Turki so razbili svoje na tem obzidju, toda cenovno tero so jugoslovanski narodi plačali, so bile neštete žrtve splošno opustošenje. Toda padla Evropa, zaščiteni za jugoslovanskim obzidjem, mogli mirno razvijati in izboljšati svoje lastno življenje. Zaprta Evropa ni dajala niti sledi denarja za kamne v zidovih. Tako so zapadni narodi mirno nadaljevali svoje pot v miru in blagostanju, jali svojo kulturo. Mogli so lotiti duševnih podjetij in nabrati gospodarskega stva, dočim je jugoslovanski "Antimurale Christianitatis" prenašal porušenje svoje vine in tekom nešteti generacij izgubo svojih najboljših mož."

"Na to vas spominjam, vam s čim večjo jasnostjo, kakšnem razlogu takozvanega zadnja baltanske civilizacije. Tega ne bi nikdo smel tati Balkanu — kajti to bi ralo veljati za znak zahvale priznanja radi napredka, rega si je zapadna Evropa varila, ker so jo branile reke jugoslovanske krvi."

"V teku 16. stoletja, ko so začele širiti ideje renesanse, misel jugoslovanske edinstvi bila več slepa sila rasnega, rodstvenega instinkta, je popolnoma drugačnega, je preživela pogubonsko tisoč let vseskozi zgodovine, tako da se zdaj prihajamo do drugega razumevanja tega pojma, cepecije izgrajene na intelektualnem temelju, ki si sama dje svoje določeni politični in gre za njim na organiziran način."

"19. stoletje je prineslo jugoslaviji iste liberalne ideje kot ostali Evropi. Srbija je začela korakati v pravo voboditve, v začetku 19. stoletja pod vodstvom Karadjordjeviča pod modrim Milošem Obrenovićem svojo neodvisnost in je postala središče, v katero so zrl drugi jugoslovanski rodi, ko so zbirali svoje sile, od znotraj napadejo avstrsko-ogrsko cesarstvo."

G. dr. Grek se je nato (Dolge na 3 strani)

"Stric, ali vi ne pijete kot drugi ljudje?" nagovori možaka kletce.

"Seveda pijem kot drugi dje; zakaj pa vprašas?"

"Naša mama so rekli, da te kot žolna."

Ob bregu reke stoji množica ljudi. Mimo se približe nadož možak in vpraša enega iz množice: "Kaj pa delaš?"

"Kaj toliko ljudi?"

"Utopljenca iščejo."

"Utopljenca? Kaj ste umni? Kaj pa boste z njim?"

"Kaj pa je s teboj? Zdiš mi ves utrujen in zbit."

"Kaj ne bom, ko pa ni drugega kot delo, delo in zopet delo, delo od ranega jutra do večera. Kdo bi ne bil zbit?"

"Koliko časa pa že delaš?"

"Jutri bom začel."

Iz Carigrada v Tiflis

(Nadaljevanje potovanja "V Carigrad")
Spisal Ljudevit Stasny

Črna morja.

Ko si ogledal bajno-sli-
stno Carigrad, odpo-
tuje v Kavkaz in sicer iz
na po Črnem morju do
z ruskim parobrodod.
na, ki se odhajal sicer še
nari, odrinil sem pa že
uro, dasiravno sem
kostilne do pristanišča
in od tu do parobro-
sto metrov. Bal sem
da bi me ne zadržali
stražniki ali turški po-
ne hoče namreč odpe-
Carigrada, se mora ogla-
dopu finančne straže
mestni policiji. Da pa
pri finančnih straž-
nevečitnosti, kakor pri
dohodu, stisnem kar
stražniku "bakšiš".
v roke in dobro je bi-
tega mi ni bilo treba ni-

mančnih stražnikov sem
k turški policiji. Pot-
bil v redu, samo zabile
bilo treba moj odhod.
tudi to končano, pe-
čolom do parobroda.
parobrodod pokaže
turškem policaju svoj
in grem po stopnicah
parobroda "Lazarev",
bil eden največjih in
Tu odslavimo vodnika.
nsem imel iz gosil-
parobrod daleč, izdal sem
"bakšiš in vožnjo s
Tako tu odraja tujece.
parobrodu spravim svo-
meni določeno sobico,
hajd na krov. Od tu
lep pogled na Cari-
podobe, dokler sčas-
ne izpred naših oči
parobrodno mesto, kakor
ov morju. Prikazala so
se druga mična sela, ki
vala v voji krasoti s
ni saj smem trditi, da
po Bosporu, ki loči Ev-
Azije, pritevajo naj-
nega sveta.

režju se namreč me-
no mesteca, vasi, sel-
reči, vrtovi itd. Vse to
krasnejšo lego ter je ob-
bujno rastočimi rastli-
Evropska stran je lepša
ke, ker vidimo tu mnogo
cipres in platan. Zato
tu veliko več selskih
kakor na azijski strani.
opazujemo na evropski
predmestja Carigrada
je krasno sultanovo pa-
onabagče, katero je se-
1853 sultan Abdul Med-
je do l. 1876. careval
Abd ul Asis, ki je bil
leta umorjen. Sedanji
Abd ul Hamid ne stan-
dasiravno je tudi ta pa-
lepo upravljena, am-
kakor so tu stanovanja ce-
levo.

koncu Bospor ni več
nikov, zato je tudi manj
ob. Nekatere so urejene
najnovejših zahtevah, sta-
no deloma že zapuščene.
zopet štrlijo iz nasil-
niški topovi. Vidi se, da
režja, kakor tudi drugod
namenane dovolj denarja.
smo se skozi morskoro
prav počasi, zakaj vož-
Bospor ni vedno var-
je nepopisno kras-
nem vremenu, tako zna-
depolna o slabem. Mno-
pridri namreč kar hi-
od Črnega morja vihar.
ga so prištevili že v sta-
ku vožnjo skozi Bospor
nevečjim. In še danda-
tu vsako leto v goster me-

gli ponereči nekoliko ladij. Za-
to stojita na koncu preliva ob
Črnem morju dva mogočna
svetilnika. Od tu naprej je
dolgo časa obrežje strmo in za-
puščeno, zato sem imel časa do-
sti, da si ogledam družbo, ki se
je bila zbrala na ladji.

Na ladji.

Moj sopotniki so bili večino-
ma mohamedanci (Turčini), a
bilo je tudi mnogo Grkov in
Armencev. Iz zahodne Evrope
nisem imel nobenega sopotni-
ka. Razen mohamedancev so
bili v drugem razredu večinoma
vsi oblečeni po pariški noši. Za-
četkoma sem občeval le z mor-
narji in sicer rusko. Pozneje sem
se seznanil z nekim turškim po-
štnim uradnikom iz Trapecun-
da. Za tolmača je bil nek Ar-
menec, ki je dobro govoril tudi
rusko.

V drugem razredu ni bilo
mnogo potnikov, a še ti so iz-
stopili večinoma že v prvih pri-
staniščih. Novih potnikov je pa
bil med potjo le malo vstopilo,
ker je bilo morje zelo nemirno.
Bolje so me zanimali sopotni-
ki v tretjem razredu, katerih
je bilo začetkoma obilo. Zasto-
pani so bili tu razni narodi v
svojih večinoma slikovitih no-
šah: Turki, Arnavti, Kurdi,
Arabci, Čerkezi itd. Posebno je
bilo ob večerih kaj živahno.
Prepevali so in opazovali sem
mogel, da imajo vzhodni nape-
vi z bosanskimi mnogo slične-
ga.

Na krovu je bilo tudi nekol-
ko mohamedank, t. j. turških
žensk. Nekatere starejše so se
kar pomešale med moške, dru-
ge, zlasti mlajše, pa so si poi-
skale poseben prostor, katerega
so zavarovale s preprogami.
Tako jih noben moški ni mogel
videti. Nek mornar me opozo-
ri, da so to mlade Čerkezinje,
katere so kupili mohamedanski
sopotniki prvega razreda v Ca-
rigradu. Čerkezi živijo od l.
1864. večinoma v Mali Aziji.
Kakor od nekdanj tako še dan-
danes prodajajo svoje hčere,
katere po svoji lepoti daleč slo-
vijo. Prodajajo jih največ v
Carigradu, kjer so suženjstvo si-
cer že l. 1855. vsaj navidezno,
odpravili, kjer pa še vedno cve-
te kupčija z lepimi dekleti.
Očitnih suženjskih trgov ("je-
sir basari") pač ni več v tur-
škem mestu, nadomestujejo jih
pa zakotna tržišča v Tofane
pri Carigradu, kjer se vsako le-
to prodaja mnogo belih in črnih
sužnjic.

Ko se zvečer pridružim noč-
ni straži, posrečilo se mi je, ne-
koliko časa s sprednjega kro-
va opazovati Čerkezinje. Pro-
stor, ki so ga obdale s prepro-
gami, namreč od zgoraj ni bil
zakrit. Bile so tam tri mlade
Čerkezinje s staro ženo, ki jih
je spremljevala in čuvala. Po-
polnoma vzhodno oblečene so
ležale nezakrite na preprogah,
kadile cigarete ter se zabavale.
Ali so res tako lepe kakor slo-
vijo, o tem se nisem mogel pre-
pričati, ker jih je razsvetljeva-
la le slaba luč. Toliko sem pa
opazil, da imajo krasne, velike
in črne oči. Sedel sem dalje ča-
sa v temi, čez nekoliko pa pri-
de blizu nek mornar z lučjo. Mladi Čerkezinje so me zapa-
zile, a se niso dosti zmenile za
to. Pač pa se to ni dopadlo sta-
ri ženski; zaukazala je vsem,
da se morajo zakriti. Videl sem
jih le še drugi dan, ko so izsto-
pile v Ineboli, a bile so popol-
noma zakrite.

IDEJA JUGOSLOVANSKEGA EDINSTVA

(Nadaljevanje z 2 strani)

splošnih potezah spominjal
Jugoslovancev in njihovega de-
lovanja v 19. stoletju — nave-
del je zgodovinska imena Ka-
radjića, Gaja, Dositeja, Jelači-
ća, Strosmajerja in drugih. Po-
ročal je, kako je stopil na pre-
stol kralj Peter I. in dal nato
kratk pregled značilnih etap v
razvoju jugoslovanske borbe za
osvoboditev — tako na primer
resolucijo Supila v letu 1905
in odmev, na katerega je nale-
tela v Srbiji aneksija Bosne in
Hercegovine.

"Srbija je takrat postala v
oči vseh Jugoslovancev pod
Avstrijo država junakov; spo-
štovanje do Srbije, katerega so
bili prežeti vsi njeni slovanski
podaniki, je močno vzmernilo
avstro-ogrsko monarhijo."

"Leta 1909 so se zbrali slo-
venski socialisti v Ljubljani in
glasovali za takozvane "tivol-
ske resolucije" z zahtevom, da
naj se vsi južni Slovani, ne gle-
de na ime, vero, narečje in je-
zik, zedinijo v eno samo nara-
dno skupnost. Isto zahtevo sta
izrazili 1912 hrvaška stranka in
slovenska ljudska stranka. Ta-
ko pripravljeno so južni Slova-
ni v avstro-ogrski monarhiji in
izven nje smatrali leta 1914, da
jim je vojna prinesla dolgo
pričakovano priliko za realiza-
cijo narodnega edinstva in os-
voboditve izpod habsburške ti-
ranije."

Z mnogo podrobnosti je raz-
ložil dr. Krek glavne etape te-
ga zgodovinskega procesa o pri-
liki prve svetovne vojne. "Na
dan 1. decembra," je dejal dr.
Krek, "je narodni svet v Za-
grebu poslal prestolonasledni-
ku regentu Aleksandru resolu-
cijo o zedinjenju, ter istega
dne tudi proglasil zedinjenje
vseh Srbov, Hrvatov in Sloven-
cev v kraljevini pod dinastijo
Karadjordjevičev. Tako so se
uresničile tisočletne sanje juž-
nih Slovanov."

"Toda ideal jugoslovanske
ednosti je naletel na številne
ne težkoče, ko se je začelo real-
no življenje. Izven meja nove

Jugoslavije so ostali široki pre-
deli slovenskega ozemlja v Ita-
liji, Avstriji in Madžarski. Ne-
nasitne, kljub uspelemu ropu,
so začele te države sistematično
pripravljati uničenje mlade
Jugoslavije. Od leta 1930 na-
prej, so na svojih tleh vezbale
ustaše, jim dajale orožje in jih
zalagale z denarjem, priprav-
ljale izgrede in politične umo-
re, ter v splošnem storile vse
kar so mogle, da izpodkopljejo
in porušijo Jugoslavijo. Umo-
rile so kralja Aleksandra, ho-
teč ubiti z njim tudi Jugosla-
vijo. Danes v tej vojni, vodi Ju-
goslavija svojo zadnjo in naj-
težjo borbo za obstanek. Danes
je dolžnost vseh Jugoslovancev
in vseh prijateljev Jugoslavije,
da streme za ciljem končne in
popolne osvoboditve in obnove,
tako da bo nova Jugoslavija ob-
segala vse naše narodno ozem-
lje, vključno vseh onih krajev,
katere so nam iztrgali koncem
prve svetovne vojne akoravno
so bili naši, tako v narodnost-
nem kakor v geografskem po-
gledu. To je danes zgodovinsko
geslo jugoslovanskega pojma
edinstva."

"Interesi Velike Britanije v
tem vprašanju se popolnoma
krijejo z našimi. Jugoslavija se
bori proti dvema svojim tisoč-
letnim sovražnikom in radi tega
ne more drugače kot biti pravi
in naravni zaveznik Velike Bri-
tanije. Mala jugoslovanska
mornarica, ki sodeluje z zedi-
njenimi narodi, je ena od naj-
bolj zanesljivih zaveznic Vel-
ike Britanije, kateri pomaga
vzdrževati svobodno plovo na
Sredozemskem morju. V inter-
esu Velike Britanije nikakor
ni, da se Nemčija utrdi na tem
morju, niti da pretvori Trst v
nekakšen južni Hamburg; v in-
teresu Velike Britanije tudi ni,
da bi Italija še enkrat dobila
v svoje roke bistveno važni
ključ pomorske trgovine s cen-
tralno Evropo in z Balkanom.
Mi upamo, da se bo nova Evro-
pa gradila na temelju svetih
pravil Atlantskega Charterja
in da bo ideja jugoslovanske
ednosti zmaga in zedinila
ves naš narod in vse naše kra-

je."

Po predavanju g. dr. Kreka
se je dvignil g. Amery in se v
imenu vseh prisotnih najprisr-
čnejše zahvalil predavatelju.
"Dr. Krek je z veliko jasnost-
jo pokazal težko in važno pozi-
cijo Jugoslavije," je izjavil g.
Amery. Britanski minister za
Indijo je izrazil tudi mnenje,
da je vsakomur jasno, kako ve-
like važnosti — ne le za jugo-
slovanske narode, temveč tudi
za Veliko Britanijo — bo v po-
vojnem svetu navzočnost moč-
ne Jugoslavije. Ako bi imel na-
sloviti Jugoslovancev poslani-
co, bi jim svetoval, da je neob-
hodno potrebno ugledati notra-
nje težkoče."

"Po vojni bo potrebno ne-
le, da je Jugoslavija zares ze-
dinjena — ker bi sestavni deli
Jugoslavije vsak zase ne mo-
gli ostati zares neodvisni —
temveč tudi, da se vključijo v
skupnost najtesnejšega sodelo-
vanja z vsemi balkanskimi dr-
žavami; to bo šele ustvarilo
ugodne temelje za gospodarski
razvoj in politično varnost."

Po tem nasvetu je dal g.
Amery izkaza svojem trdnemu
pripravljenju, da imajo jugoslo-
vanski narodi pred seboj bo-
dočnost polno sreče in da nji-
hovo nepretrgano trpljenje
pred vojno in v vojni, ne bo os-
talo brez nagrade. (J. I. C.)

PIJANČEVA HČI

Povest. Spisal I. Mohorov.

VI.

Pomlad je bila, in bili so je
veseli stari in mladi, zakaj le-
po je na svetu, ko vstaja zem-
lja iz davnih zimskih grobov in
se kiti s cvetjem, kakor nevesta
na poročni dan. Zabregarjevi
in Zormanovi so bili praznova-
li lepo veliko noč. Franica in
Peter, katera sta se imela poro-
čiti takoj po veliki noči, bila
sta v veselje starih; sploh pri
Zormanu nisi slišal drugega
kot vriskanje, in pri Zabregar-

ju ni utihnilo petje tja do poz-
ne noči.

To je bilo prišlo pa tako. Za-
bregar je bil opustil popolno-
ma pijačo in domačini so z ve-
seljem videli, kaj vse premore
človek, ako ima trdno voljo. In
bili so zadovoljni, zakaj dober
človek ne želi slabega svojemu
bližnjiku.

Zgodilo se je tedaj, da je ne-
kega dne začudeno pogledal
stari Zorman Zabregarja v svo-
ji hiši.

"Bog te živi, Boštjan, vendar
enkrat pri nas!"

"Hm, dober dan; vidiš, Zor-
man, rekel sem si, ker sem že
pred vratni, pa vstopim. Saj
smo sosed, pa bi se ne poznali
—!"

"Imaš prav," pritaknil je
Zorman z glasom, ki je hotel
reči: "Nekdaj si drugače mislil
—!"

"Glej spaka, dejal sem si,
Zorman je dober človek, pa ti
si se mu nekaj zameril, pomiri-
ti se pa vendar moraš z njim;
če ne — še Bog ti ne odpusti, če
ti on ne!"

"Pojdi no, Boštjan, to je vse
pozabljeno!"

"Če je tako, pa naj bo še ti-
sto, ko sem rekel, da svoje hče-
re ne dam!"

"To je pametno govorjeno.
Bog te živi, Boštjan!" Stara
sta si stiskala roke. Medtem je
vstopil Peter.

"Glej no, Peter, kdo ti je pa
dal tak šopek?"

"Vaša Franica!"

"Tako-o-o?"

"Kaj se boste pačili! Mislite,
da mi ni povedala, kako ste jo
prišli zaradi mene in vas je —"

"Ugnala me je, res ugnala;
pa mi ni žal!"

Zorman je bil medtem prin-
sel vina, in ko je vstopila Fra-
nica, po katero je bil odvihral
Peter, v sobo, napolnila se je
ta veselja in radostnih klicev.
Dasi se ga je bil Zabregar ta-
dan tako nalezal, da je s hripa-
vim glasom preplašil vse vrane
na polju, zameril mu tega ni
nihče.

Tako so se veselili. Za nekaj
tednov pa so praznovali poroko.
Pela je harmonika, plesali so
svatje ter pili in jedli. Franica
in Peter sta se pa imela kakor
sta želela, kakor pravi tista
stara pesem ...

Stari Zabregar je le malo ča-
sa užival srečo svoje hčere. Ko
je bil blizu smrti, poklicali so
mu duhovnika. Spovedal se je
in umrl v dan v božjo voljo.

Franica pa živi srečno in vz-
gaja svoje otroke z ljubeznijo
in vdanostjo. Včasih, ko se
spomni svojih preteklih težkih
ur, ji privro solze v oči.

(KONEC.)

Muhasta reka

Grška reka Aviao je kaj mu-
hasta s svojim tokom. V spod-
njem delu reke teče šest ur na
dan navzdol in šest ur navzgor,
vsaki trinajsti dan pa stoji.
Temu je vzrok spreminjajoča
se gladina Egejskega morja,
kamor se izliva imenovana re-
ka.

Žepni gramofon

Neki londonski (angleški)
inženir je v londonskem pa-
tentnem uradu prijavil patent
žepnega gramofona, ki bo tako
majhnega obsega, da ga bodo
ljubitelji gramofonskih plošč
lahko nosili v žepu.

MALI OGLASI

Farmo želijo

Zakonski par z dvema mali-
ma otrokoma želi vzeti v najem
malo farmo, kjer je hiša 5 ali
6 sob. Ne sme biti predaleč od
Clevelanda ter mora imeti elek-
triko in vodo v hiši. Pripravlje-
ni smo izvršiti tudi popravila,
če potrebno. Pokličite HEN-
derson 8392, Cleveland, O.
(June 8, 10, 12)

Stanovanje se odda

Odda se stanovanje 5 sob,
zgorej, mirni, odrasli družini.
Stanovanje se nahaja na 1133
E. 167. Stš Vprašajte istotam
spodaj po 4. uri popoldne. (135)

Hiša naprodaj

Proda se hiša na 16002 Sara-
nac Rd. za 2 družini, 11 sob;
poseben furnez, istotako tank
za vročo vodo in kopalnice. Vse
v dobrem stanju. Lastnik živi
na 15929 Saranac Rd. (136)

Hiša naprodaj

Proda se hiša za 2 družini na
Calcutta Ave. Ima 4 sobe in ko-
palnico spodaj, 3 sobe in kopalni-
co zgorej, garaža za 2 avta. Za
več informacij pokličite Ivanhoe
6948. (134)

Stanovanje iščejo

Zakonski par z 2 deklicama,
13 in 4 leta starosti, želi dobiti 2
ali 3 opremljene sobe pri sloven-
ski družini, najraje med 55. in
49. cesto. Kdor ima kaj primer-
nega, naj pokliče ENdicott 2477.
(135)

Stanovanje išče

Išče stanovanje 4 sob zgorej v
hiši za 2 družini, za zakonski par
srednjih let. Plačam do \$30 me-
sečno. Kdor ima kaj primerne-
ga naj pokliče Mrs. Sedlak,
Glenville 6399. (134)

Ako iščete

dobrega popraviljalca za vaše
čevlje, pridite k nam. Vedno
prvovrstno delo. Popravljamo
stare čevlje ter imamo polno
zalogo finih, novih moških čev-
ljev. Cene zmerne.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

V BLAG SPOMIN

DESETE OBLETNICE SMRTI BLA-
GOPOKOVNEGA SOPROGA IN
OČETA

Joseph Skuli

ki je mirno v Bogu zaspal
dne 5. junija, 1933.

Let deset v hladnem grobu
spregel in oče že počiva;
a nismo Te še pozabili,
v srcih ostal je živ spomin.
V miru božjem sladko počivaj,
in večna luč Ti sveti naj.

Zaljubljeni ostali:

SOPROGA IN OTROCI

Cleveland, O., 8. junija, 1943.

Ameriški vojaki so si privoščili tudi malo zabave ob prihodu v Indijo. Najeli so si
staromodnega izvoščaka, da si malo ogledajo mesto. Kmalu na to pa so se že pehali peš v
džunglo, kjer bo začasno njihovo bivališče.

Delo, ki je skoro v zabavo. — Slika nam predstavlja dekleta pri delu na La Guardia
zrakoplovnem pristanu, kjer so nadomestila moške pri doražanju in odvažanju paketov
iz hangarja do letal in obratno.

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

"Bog je postavil zakrament svetega zakona! Napuh je, zanečevati ga! To da je greh! In kaj takega dela moje lastno dete!"

"Mati, kar se je zgodilo, se je zgodilo. Pojdi mamica," je na mah zaprosila mater s trepetajočimi ustnami, "ne karaj me, saj mi . . . to . . . ni bilo . . . lahko." Da bi mater obrnila drugam, je rekla: "Si-li že videla jamico? Kje pa je, poleg Zelerjevega groba, ne-li?"

Mati je na glas zaplakala: "Eno dete mi je umrlo, drugo mi je izkopalo jamo."

Štefana se ji je približala in ji je položila tresočo se roko na ramo — mati, uboga mati, saj ni zdrava pri srcu: "Mamica, ne jokati! Mamica, Jezus in njegovo kraljestvo sta več vredna kakor moška ljubezen. In kakšen zakon naj bi bil to? Kar bi njega veselilo, bi bolelo mene, mamica, kaj bi imel gošpod od takega zakona, pojdi, mamica," je prosila, "le kregaj me, samo ne jokaj se."

Mati je sedela na kuhinjski klopi, težko je majala z glavo semtertja.

"No," je zdihovala, "saj te ne kregam, dete moje, saj si pridno. Toda —" je z bliskajočimi se očmi stisnila pest, "one-mu — ki ti je tako zmešal glavo . . . bi jih rada povedala! Patru Albertu! O da bi ne bil nikdar prišel v Štajer."

Štefana je tiho in bolesto prosila: "Mamica, pojdi, pojdi, ne reci tako. Saj sem bila vedno taka, samo ti nisi opazila." Nato je šla iz kuhinje, ni ji več preostalo. Mihaelco pošlje k ognjišču in se s trudnim, težkim korakom poda po temnih stopnicah gori v svojo spalnico. V mali sobi, katere okno je zastirto, je njena postelja, blizu zraven je mala krstica. Gre v sobo in poklekne poleg bele krstice, na kateri je naslikan črn križ. Krstica počiva na dveh stolih in na levi in desni gori po ena rumena sveča. Štefana moli in toži: "O, tebi je dobro, otročiček, sestri pa je slabo. O, to je bilo hudo, Zvečar!" O, kako je gledal ubogi mož, kakor bi mu prebodla srce, in to mu je napravila za njegovo dobroto. Misli je na sveto Rozo, ki je sedemkrat zavrnila snubca, na sveto Jedrt s plamtečim srcem, na sveto Mehtildo s knjigo in na sveto Nežo, ki je rekla, da je zaročena z Jezusom, toda polomljene so njeni duši peroti, nič ne more premišljevat.

Ne, ni ji žal, da je govorila, ne vzame nazaj z oltarja daritve, ki jo je prinesla, ko se je darovala Bogu. Živi in umrje samo za Gospoda. Toda, mož je bil tako ubog. Je-li že kdaj morala devica možu prebosti srce? In ona ga je prebodla s svojo besedo. Morala je. Toda to je bila zanjo najbridkejša skušnja. O svete device, povejte, je-li kateri izmed vas šlo takó trdo, kakor ubogi Štefani? . . .

Kmalu je vstala, s predpasnikom si je obrisala mokre oči ter je od krstice proč stopila k svoji postelji, nad katero so visele razne svete stvari; obstala je za hip in je s sklenjenimi rokami molila. Ko je v vroči molitvi dvigala k Bogu svoje srce, je kakor od Boga razsvetljena spoznala, kaj ji je storiti, da zopet zadobi dušni mir ter prežene vsak skriti dvom o svojem zvanju.

V skrajni sili so dovoljena tudi nenavadna pota. In Štefana je sedaj v skrajni sili in je v silno težkem položaju. Ali

mora Zvečarju postati nezvesta ali pa mora do smrti žaliti človeka, ki mu je dolžna toliko hvale?

Sicer pozna svojo pot in prav nič ne omahuje, vendar ne more samo na svojih ramah nositi vse odgovornosti za veliko bol, ki jo mora prizadeti svoji bližnjemu. In glej, Zvečar ji je dal to-le misel: Sedaj je čas, pojdi in vprašaj svojega izpovednika, in ako ti poreče: Ostani zvesta! (in rekel ti bo tako!) potem ostani zvesta, ničesar se ne boj, ker ravnaš v pokorščini. Ako ti pa poreče: Vzemí zemskega moža! ga tudi ubogaj, (toda tega ti ne bo naložil). Ako se bo srdil, da si prelomila njegovo zapoved, da se ga moraš ogibati, potem se spomni, da se je srdil tudi takrat in ti pokazal vrata, ko si sveti zakrament prinesla v stolp. In vendar si mu bila pozneje dobrodošla in se ti je zahvalil.

Ko je Štefana vse to mislila, je že dozorel sklep v njeni duši.

Hitro si je odpasala predpasnik in se je kakor za na pot praznično oblekla. Ob desetih — tako je rekel Luc — pojde voz v Linc, torej je še čas. Lini božji prst že to, da danes, in ravno danes Lucov voz pelje v Linc?

Z lahkim, hitrim korakom je stopila v kuhinjo k materi, ki je klala drva in je žalostno sama s seboj govorila. Štefka je stopila k materi in ji je lahno položila roko na ramo. "Mamica, nekaj ti je prosila! Toda, čakaj, tako se trudiš, pomagala ti bom." Hitro ji je vzela nož in je začela klati treske.

"Seveda, ti mi pa res pomagaj," je zamolklo in pikro odvrnila mati. "Pusti me, da delam, kar moram delati. — Zakaj si se praznično oblekla?"

"Ker se moram peljati v Linc mamica." Žalostno trudno je rekla mati: "Zakaj pa?" Štefana je odgovorila: "Rada bi se udeležila odpustkov in bi obenem govorila z gospodom Albertom." Da pač ne more sama nositi vse odgovornosti, da bi ga rada vprašala, je-li s Henrikom prav ravna ali ne, da bo potem mirna.

Mati je rekla: "Saj tako veš, kaj ti bo rekel menih, odbijal ti ga bo! Že dolgo vem, da ta menih nima nič srca; vse eno je, se li pelješ ali ne. Nič več ne rečem."

"Mamica," je rekla Štefka, ki jo je bolj bolelo, da je mati trudno brezbržna, kakor če bi jo zmerjala, "ima srce, toda ne kaže ga ljudem. — Mamica, daj, povej, mi li dovoliš, da grem v Linc, ali ne?"

"Ako ti porečem, ne hodi, boš vseeno storila po svoji volji, imaš glavico, kakor jo je imel tvoj rajni oče," je otožno rekla mati. "Pelji se v božjem imenu, toda vzemi seboj kak prigrizek, v gostilnah tako ne moreš sama posedati." "Da, mamica, kaj malega bom vzela s seboj. — Toda poprej moram še poškopiti dete!" ji je na mah prišlo na misel in hitro je stekla po stopnicah, poškopila je krstico in je rekla: "Dete, prosi zame! Vsi nedolžni otročiči, prosite zame!"

Ko je zopet prišla po stopnicah, doli, je slišala mater, kako se je grenko v kuhinji jokala. Bala se je, da bi jo ne omečale materine solze, zato je mater prijazno skozi vrata pozdravila, potem je stopila na cesto, da pričaka Lucov voz.

Mihaelca ji je prinesla braš-

no za na pot, ki ga je poslala mati, štrucu in nekaj jabolk. Mala Mihaelca je vprašala žalostno proseč: "Štefka, ne bo neveste?" Štefka se je ljubeznivo nagnila k njej in je zašepetala: "Saj sva danes medve obe nevesti, ker sva bili zjutraj pri sv. obhajilu." Toda žal ji je bilo deteta, tako so se otroci že veselili, pa zastoj. Glej, že prihaja voz.

Štefana je z roko pomigala: "Jožef! Jožef! (To je bil Lucov hlapec.) Postoj nekoliko, rada bi prisleda, da se peljem v Linc —" Hlapec je ustavil konja in Štefana je spretno stopila na kolo ter je smuknila pod plahto.

Hlapec jo je hotel zaplesti v pogovor, češ da je stotnik Hendel že v mestu, če kaj ve o tem? — Temnega čela da je baže jahal čez most. Štefana pa je iz žepa potegnila rožni venec in z njim nekoliko porožljala, češ, da bi rada molila in ne klepetala. Hlapec jo je razumel in je ni več nadeval.

Komaj je začel teči voz, se je že moral umakniti: Z veliko naglico je pridiral tuj jezdec. Štefana se je vsa skrila pod plahto, ker se odslej naprej boji, v vsakem jezdecu, ki ga sliši prijahati, zagledati stotnika Henrika. Toda ni bil Henrik, bil je jezdec — sel sodnika Hendelna, ki je ravno prispel z Dunaja s poveljem zoper Štefano Svrtner.

X.

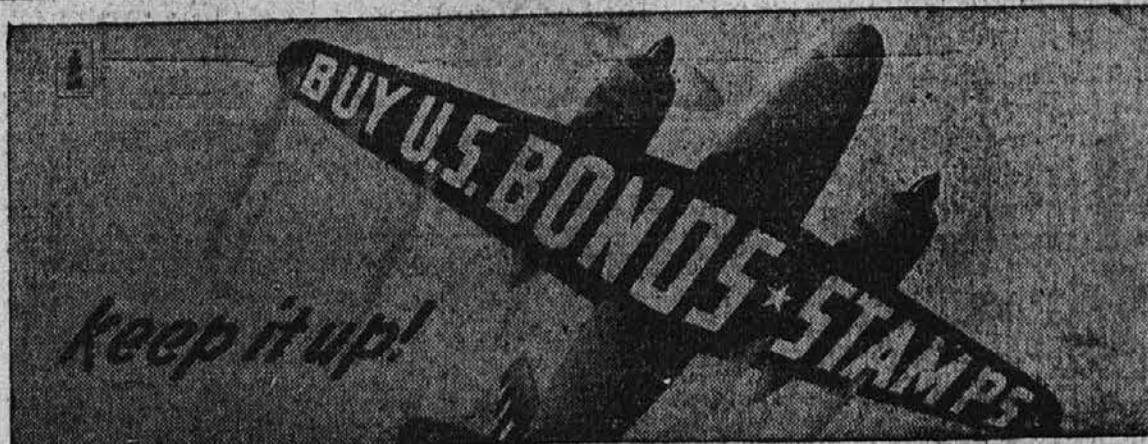
Henrik Hendel je od Štefane jahal tja v en dan naprej in v svojem srdu niti ni pazil, kam ga nosi konj. Prispel je do vistic zunaj mesta. Tu je še čepel stari vran in je kakor v posmeh majal z repom. Tukaj so jih obesili . . . kje so sedaj . . . srečni. Ko so umirali, je Štefana molila tako prisrčno, tako nežno: Jezus, Jezus bodi moj Zvečar! — Ne pridí več! . . .

Tako mu je rekla. To je bil dobrodošel, to je bil tisti raj, zato je toliko storil zanjo in vse, vse proč od sebe vrgel.

Zopet se je jel vneti srd v njem, divje mu begajo oči okoli, medtem ga pa nosi konj čez most; mnogo ljudi ga sreča in pozdravlja, toda on ne vidi nikogar, nikomur ne odzdravi. — Vse je dal, nič več ni Hendel nima doma, ne očeta, in ta angel z ledenim srcem ga brene z noge in spodi. In vendar, in vendar, kakor je bila krutá, ne more drugače, vseeno jo mora ljubiti. Močnejše, gorkeje kakor kdaj je plamtela in divjala njegova ljubezen. Kako lepa, kako veličastna je bila v svoji odpovedi, njen pogled je bil kakor soj zvezde na nebu, ki pravi: Nisem od tega sveta, nobena zemlja roka me ne doseže. In če si polomi vse ude, mora gori, mora k zvezdi, mora, če tudi samo za trenutek in umira-joč držati v svojih rokah to angelsko devico, ki mu je prebodla srce.

Na sliki sta britski premier Churchill in predsednik Roosevelt. Slika je bila posneta ob priliki petega obiska britskega premierja v Washingtonu, kamor je bil prišel na posveto za nadaljno ofenzivo v Evropi in na Pacifiku.

NOVICE z vsega sveta

NOVICE, ki jih potrebujete

NOVICE, ki jih dobite še sveže

NOVICE, popolnoma nepristranske

NOVICE, kolikor mogoče originalne

NOVICE, ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

Prihajal je vrh griča in konj je hotel dirjati na desno proti Vogelzangu. Henrik ga je divje za uzo potegnil nazaj. Ne tja, ne tja. Hiša mu je prepo-vedana, dom mu je zaprt, ni več Hendel; zanj ni doma, ni hiše, ni očeta, ni bratov in se-ster. Pojdi križem sveta, ker si vse zastavil in zaigral za njeno srce. — Pred hišo je pe-čat in ključavnica, — in če bi ga tudi oče ne bil zavrgel, bi mu vendarle ostal na veke tuj in tuja njegova hiša, nikoli več ne more Henrik podati roke človeku, ki je obrekoval Štefano. Kar je izgubljeno, je izgubljeno. Oče, dom, Štefana, vse je izgubljeno.

Ustavil je konja. "Kam?" mu kljuje po možganih. Ne ve si sveta, ne pomoči. K prijateljem — ne. Štefana — Štefana — ne smem. Proč v tuj svet — kam? Tedaj mu je prišlo na misel, kar je cesar govoril o Turkih. Sicer je mir, toda na meji morajo biti armade, da ga varujejo, če bi ga kršil

zvit Ahmet. Ni-li vojak, ga ni-li pohvalil sam cesar? — Da, brez slovesa bo šel s 30 fanti, ki še danes pridejo za njim — proč — na turško mejo.

O Ahmet, bodi nezvest, prelomi mir vsaj za en dan! Tam v bojni vihri, kjer žvenketajo meči, kjer pojo mrtvaške orgle, kjer se bliska žveplo in švigajo po zraku ognjene lilije, se pod razbeljenim oklepom pomiri tako nesrečno srce. V po-koju je obup . . . Morda bo tam kriva sablja našla pot v to srce, in morda bo, ako bo slišala o moji smrti . . . rekla nežno se smehljajoč: "Bog ga potolaži. Takrat bom zadovoljen

. . . ni ji treba niti solze čiti zame.

Kostanji okoli očete so kakor nad grobovi žalostno šumeli, ko je pohrbet očetovi hiši in je odjahal v gorsko ulico. V nal pojde, kjer ga čakajo ci, potem pa zopet na konj hajdi! Na Dunaj k cesarju cesarja pa na Ogrsko. pa bo povedal v slovo . . . krat jo mora še videti za Ljuba, grem odtodi; nikol me ne boš videla, toda vse te še nikdo ni ljubil kakol te še nikdo ni ljubil kakol (Dalje prihodnjice)

Kupujte vojne znamenja

Na sliki vidimo štiri kitajske pilote, ki so bili izveč bani v Zed. državah in ob povratku v svojo domovino bili dodeljeni skvadronu majorja Grant Mahoneyja (desno na sliki) iz Vallejo, Cal., ki jim daje navodila v svojem dalj časa rabljenem letalu.

Buy a Bond and Build a BATTLESHIP

POZOR, LASTNIKI HIŠ!

Vsaka gospodinja je ponosna, ako ima lepo pobarvano kuhinjo, palnico in pohištvo. In najlepše beste to pobarvali z GLOFAST barvami, ki je ena najboljših barv danes na trgu. Dobite jo pri nas. Pri nas dobite tudi White Lead in 100% čisto laneno olje.

JIM SEPIC HARDWARE

16009 Waterloo Rd.

VEČJA NAROČILA PRIPELJEMO NA DOM.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki . . . Posluje že 49. leto

Članstvo 38,200

Premoženje \$5,000,000

Solventnost K. S. K. Jednote znaša 127.24%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pravi in nadsolventni podporni organizaciji.

KRANJSKO-SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavarujete za smrtnine, razne poškodbe, operacije, prebolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 68. let, stroške pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanja dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se niste član ali članica te močnega in bogate katoliške podporne organizacije, pritrudite se in pristopite takoj.

Za pojasnila o zavarovanju in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnik in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD 351-353 No. Chicago St. Joliet, Ill.